

5 NIEUWS INFRA BUITENLAND ECONOMIE INFRA

Kan een infrastructuurbank de verwaarloosde Amerikaanse infra oppeppen?

Amerikaanse wegen en bruggen verkeren in belabberde staat en daar veranderen de infrastructuurplannen van Joe Biden maar weinig aan. De steun groeit voor oprichting van een infrastructuurbank, die zelfstandig leningen verstrekt. Die kan de haperende economie een oppepper én 25 miljoen nieuwe banen geven.

5 GEEF ARTIKEL CADEAU

4 DELEN

een infrastructuurbank de verwaarloosde Amerikaanse infra oppeppen?

Pittsburgh zijn infrastructuurplannen kwam aanprijzen, stortte de veelgebruikte Fern Hollow Bridge in. Niemand kwam om het leven, ondanks dat er diverse voertuigen en zelfs een stadsbus overheen reden. Het lijkt onwaarschijnlijk dat het zo uitpakt als alle Amerikaanse bruggen met het predicaat 'slecht' het begeven, want volgens de American Society of Civil Engineers zijn dat er liefst 46.154.

“Prachtig dat het Congres geld heeft uitgetrokken voor Biden’s infrastructuurplannen, maar het is lang niet genoeg”, zegt macro-econoom Alphecca Muttardy. “We hebben een infrastructuurbank nodig om projecten over het hele land te financieren, congestie te bestrijden en de economie te re-industrialiseren, zonder belastingverhogingen.”

5 biljoen dollar

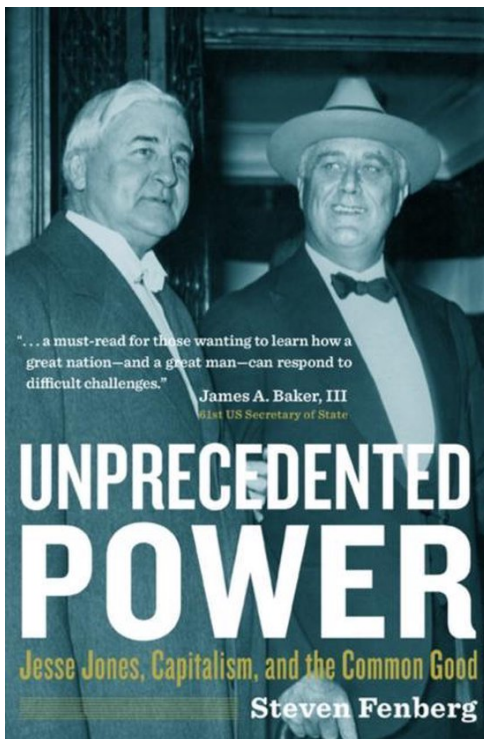
We kunnen het ons in Nederland nauwelijks voorstellen, maar als je in de VS landinwaarts rijdt, kom je al gauw wegen met diepe gaten en verroeste bruggen tegen. De cruciale Hudson River tunnels tussen New York en New Jersey zijn in abominabele staat, de Mississippi-brug die Tennessee en Kentucky verbindt is zelfs langdurig gesloten wegens doorgebroken hoofdliggers. Over het hele land kunnen boeren hun oogsten niet naar de markt brengen omdat bruggen geen tractors meer kunnen dragen. Hetzelfde geldt voor vrachttreinen.

De Nationale Infrastructuur Bank (NIB) zou die immense problemen te lijf moeten kunnen. Deze openbare bank zou in totaal 5 biljoen dollar tegen lage rente kunnen uitlenen aan gemeentes en staten. Het gaat de groep economen en politici die pleiten voor oprichting niet alleen om oplappen van verwaarloosde en kapotte wegen, bruggen en tunnels. Het wetsvoorstel waarvoor ze steun zoeken, moet de weg vrijmaken voor een bank die ook de aanleg van een netwerk voor hogesnelheidstreinen, breedbandinternet en vervanging van loden waterleidingen bekostigt. Het zijn terreinen waarop Amerika ver achterloopt bij Europa. Belangrijke NIB-agendapunten zijn verder de bestrijding van watertekorten in het zuidwesten en de bouw van zo’n 7 miljoen betaalbare woningen.

een infrastructuurbank de verwaarloosde Amerikaanse infra oppeppen?

“Groot voordeel is dat een bank de slagkracht geeft om meerdere opgaven tegelijk aan te pakken

Kun je die problemen niet via de begroting aanpakken? “Nee, daarvoor zijn de benodigde investeringen veel te groot”, vertelt Muttardy, oud-IMF’er en drijvende kracht achter de NIB. “Groot voordeel is bovendien dat een bank de slagkracht geeft om meerdere opgaven tegelijk aan te pakken. Dat werkt efficiënter en voordeliger.”

K
u
n
j
e
d
i
e
p
r

Alexander Hamilton

Een infrastructuurbank is geen nieuw fenomeen in Amerika. Het land heeft er al vier gehad. De eerste dateert van vlak na de Amerikaanse revolutie van 1776 en werd bedacht en opgericht door Alexander Hamilton, Amerika's eerste minister van Financiën. Veruit de bekendste en grootste was de Reconstruction Finance Corporation (RFC). Die werd opgericht in 1932 en speelde een sleutelrol in de New Deal politiek van Franklin D. Roosevelt. De RFC trok de VS uit de Grote Depressie en werd in 1957 wegens succes opgeheven. De VS hadden hun zaakjes op orde: in de jaren zestig ging zo'n 4 procent van het Bruto Nationaal Product (BNP) naar aanleg en onderhoud van infrastructuur. Ter vergelijking: anno 2022 is dat 2,4 procent. Het verontrustende rapportcijfer 6 – dat de American Society of Civil Engineers (ASCE) dit jaar gaf aan 's lands infrastructuur is daarop te herleiden. ASCE becijferde ook het benodigde investeringsbedrag van 6,1 biljoen dollar – Biden's infrastructuurplannen financieren daarvan slechts een bescheiden deel.

Hoe kapitaliseer je een infrastructuurbank? Simpel, door startkapitaal bij elkaar te sprokkelen op de private markt. Het gaat dus om geld van beleggers, pensioenfondsen en buitenlandse banken. Voor hen is het interessant om zich in te kopen en preferente aandelen te verwerven omdat dit rente oplevert – als stille vennoten krijgen ze 2 procent extra. Is het startkapitaal van 500 miljard dollar binnen, dan kan de NIB doen wat iedere commerciële bank doet: leningen uitgeven en op die manier geld scheppen voor uitvoering van infrastructurele werken. “Het enige verschil is dat geld dat overblijft op leningen belandt in een trustfonds, bedoeld voor verstrekken van schenkingen aan lage inkomensgebieden. Dit blijft een publieke bank, ieder gebied moet dezelfde hoge kwaliteit projecten krijgen.”

Waarschijnlijk zou de bank zo'n 2,7 procent rente rekenen. Als de NIB daadwerkelijk 5 biljoen zou uitlenen, zou dat pakweg 120 miljard per jaar opleveren. Al met al dus een

“

De NIB geeft de hele VS-economie een oppepper op het moment dat recessie dreigt

aardig appeltje voor de dorst. Klinkt als gezond verstand om een dergelijke bank op te richten. Waarom is het dan nog niet gebeurd? Het probleem ligt bij het Congres, zegt Muttardy. “Dat heeft het idee-fixe dat je alles moet regelen via de begroting en wil ook zijn macht niet verliezen. Aangezien de politieke verhoudingen enorm gepolariseerd zijn, gebeurt er in de praktijk weinig.” Dat is de reden waarom de NIB-coalitie bezig is met een landelijke

campagne om staten, senatoren en beleggers warm te maken voor het idee. Wat dat heeft opgeleverd? Na twee jaar van ‘town hall meetings’ via Zoom groeit de steun binnen het Congres, zowel van Democraten als Republikeinen. Acht staten, waaronder het grote Californië hebben resoluties aangenomen ten gunste van een wetsvoorstel dat de NIB mogelijk maakt. Ook vakbonden zijn enthousiast. Logisch, want de NIBinitiatiefnemers hebben becijferd dat de bank zo’n 25 miljoen banen kan inleveren.

RFC

Is er geen weerstand vanuit de politiek vanwege de ‘linkse’ signatuur van het plan, dat doet denken aan de vaak als ‘socialistisch’ bestempelde New Deal-politiek? “Dat is volstrekte onzin”, roept Steven Fenberg, de Emmy-winnaar die het boek ‘Unprecedented Power’ schreef over de Reconstruction Finance Corporation. “De RFC, waarop Roosevelt’s economische politiek leunde, heeft juist het kapitalisme gered!”

Bij de oprichting op het dieptepunt van de Great Depression was 25 procent van de beroepsbevolking werkloos, het Bruto Nationaal Product gehalveerd en de aandelenmarkt ingestort. Mensen aten gras om niet te verhongeren. Dankzij de goedkope leningen van de RFC konden burgers en bedrijven weer opkrabbelen. Ondernemers kregen de kans om hun bedrijven, kantoorgebouwen en hotels te herfinancieren. Daarnaast verschaft de RFC leningen voor de bouw van bruggen, tunnels, sluizen en een landelijk spoorwegnetwerk. Belangrijk was ook de aanleg van de Interstate snelwegen, die nog altijd gelden als ruggengraat van het land. De beroemde Bay Bridge in San Francisco was er zonder de RFC nooit geweest, het landelijk dekkende elektriciteitsnet stamt uit dezelfde tijd.

een infrastructuurbank de verwaarloosde Amerikaanse infra oppeppen?

“De bank gaf zelfs leningen aan burgers en bedrijven om elektrische machines, radio’s en koelkasten te kopen en in te pluggen in de moderne tijd”, zegt Fenberg. “Een vergelijkbaar mechanisme kan ons nu helpen het omgekeerde te doen: energie besparen door de energie-efficiëntie van huizen en bedrijven te verbeteren.”

Fabrieken

De RFC stelde de VS bovendien in staat de Tweede Wereldoorlog te winnen: toen Roosevelt geen toestemming van het Congres kon krijgen om zich voor te bereiden op een eventuele oorlog, richtte hij zich tot de RFC.

“Die begon twee jaar voor de aanval op Pearl Harbour met de bouw van enorme fabrieken voor vliegtuigen, tanks, vrachtwagens en marineschepen. Daarmee konden we binnen een paar jaar meer produceren dan Duitsland, Japan en Groot-Brittannië bij elkaar”, vertelt Fenberg. “Niemand weet hoe de oorlog zonder de RFC was afgelopen.”

Crisis te lijf

De RFC maakte winst, zelfs in het dieptepunt van de crisis. Waarom werd hij dan weer opgeheven? Omdat de bank nooit bedoeld was om de kar permanent te trekken, zegt Fenberg. Het was een middel om de crisis te lijf te gaan. “Dat is precies de reden waarom we er nu weer een nodig hebben.”

Maakt de dreigende recessie en de uit de pan rijzende inflatie het plan voor een Infrastructuurbank – die nog meer geld schept – niet ingewikkeld? Juist niet, zegt Muttardy. De huidige reactie van de regering-Biden is verhoging van de rentetarieven. “Een dergelijk desastreus monetair beleid leidt tot afremmen van economische groei en stijging van werkloosheid”, zegt ze. “Een infrastructuurbank doet het tegenovergestelde. Ze verhoogt de productiviteit en behoedt ons door gerichte investeringen voor exploderende voedselprijzen. Zonder snelle aanpak van ons transportsysteem en de watervoorziening in onze belangrijkste landbouwgebieden in het zuidwesten is dat namelijk onvermijdelijk. De NIB geeft de hele Amerikaanse economie een oppepper op het moment dat recessie dreigt.”

een infrastructuurbank de verwaarloosde Amerikaanse infra oppeppen?

Nederland

Zou een infrastructuurbank geen goed idee zijn voor Nederland? Wij hikken immers ook aan tegen grote investeringen: aanpak van verouderde bruggen, uitbreiding van het elektriciteitsnet, verduurzaming van gebouwen en woningversteving in aardbevingsgebied. Het zou zeker kunnen, denkt Alphecca Muttardy. “Landen over de hele wereld hebben het idee van Alexander Hamilton overgenomen. Japan en Canada hebben er een en China heeft er zelfs drie. Maar er bestaat al een Europese Ontwikkelingsbank waarop EU-lidstaten een beroep kunnen doen.”